

Lớp Phật Pháp Buddhaddhamma Giáo trình Phạn ngữ Pāli

Bài học ngày 29.3.2021

Bài 2. Động từ thì hiện tại Tiến hành cách “tiếp theo”

Một số động từ cơ bản tận cùng bằng “*ā*” “*e*” và “*o*”. Như *kiṇā* (mua), *dese* (thuyết giảng), *karo* (làm)...

Hình thức thì hiện tại _ tiến hành cách của chúng, như sau:

√*kī* (mua) _ cơ bản “*kiṇā*”
số ít _ số nhiều

Ngôi 3 *kiṇāti* _ *kinanti*

Ngôi 2 *kiṇāsi* _ *kiṇātha*

Ngôi 1 *kiṇāmi* _ *kiṇāma*

√*dis* (giảng) _ cơ bản “*dese*”
số ít _ số nhiều

Ngôi 3 *deseti* _ *desenti*

Ngôi 2 *desesi* _ *desetha*

Ngôi 1 *desenmi* _ *desema*

√*kar* (làm) _ cơ bản “*karo*”
số ít _ số nhiều

Ngôi 3 *karoti* _ *karonti*

Ngôi 2 *karosi* _ *karotha*

Ngôi 1 *karomi* _ *karoma*

Chú thích:

1. Động từ cơ bản có dạng tận cùng “*a*” là hình thức cơ bản của các nhóm ngữ căn: nhóm √bhū (tướng a), nhóm √rudh (tướng ṁ_a), nhóm √div (tướng ya), nhóm √tan (tướng yira), nhóm √cur (tướng ṇaya), nhóm √gah (tướng ppa).
2. Động từ cơ bản có dạng tận cùng “*ā*” là hình thức cơ bản của các nhóm ngữ căn: nhóm √su (tướng ṇā, uṇā), nhóm √ki (tướng nā), nhóm √gah (tướng ṇhā).
3. Động từ cơ bản có dạng tận cùng “*e*” là hình thức cơ bản của các nhóm ngữ căn: nhóm √bhū (tướng e), nhóm √cur (tướng ṇe).
4. Động từ cơ bản có dạng tận cùng “*o*” là hình thức cơ bản của nhóm ngữ căn: nhóm √tan (tướng o), nhóm √su (tướng o).
5. Động từ cơ bản có tận cùng là “*ā*” khi ghép với vĩ ngữ ngôi ba số nhiều “*nti*” sẽ biến thành đoãn âm “*a*”. *Thí dụ: kinā + nti = kinanti* (chúng nó mua).

Bài tập 2.

A. Hãy tìm ra dạng cơ bản của các động từ sau:

Pāpunāti = chứng đạt

Coreti = trộm cắp

Tanoti = nói rộng

Jināti = chiến thắng

Bhāveti = tu tập

Pappoti = đạt đến

Suṇāti = nghe

Chādeti = che đậy

Jānāti = hiểu biết

Cinati = thu nhập

B. Hãy dịch sang tiếng việt các động từ sau

- | | |
|-------------|-------------|
| 1. Jānāmi | 6. Bhāventi |
| 2. Jinātha | 7. Chādeti |
| 3. Chādenti | 8. Coretha |
| 4. Tanoma | 9. Papponti |
| 5. Sunanti | 10. Cināmi |

C. Hãy dịch sang tiếng pāli các động từ sau:

- | | |
|-----------------------|--------------------------|
| 1. (tôi) thắng | 6. (anh) thu nhật |
| 2. (họ) đạt đến | 7. (chúng tôi) đang nghe |
| 3. (chúng ta) tu tập | 8. (họ) đang chạy |
| 4. (chúng nó) ăn trộm | 9. (tôi) ngồi |
| 5. (tôi) che đậy | 10. (họ) nằm |

Bài đọc thêm.

“Yo sannisinno varabodhimūle. Māraṃ sasenaṃ mahatiṃ vijeyyo. Sambodhimāgacchi anantañāṇo. Lokuttamo taṃ paṇamāmi Buddhaṃ.”

“Itipi so Bhagavā: Arahaṃ Sammāsambuddho. Vijjācaraṇasampañño. Sugato. Lokavidū. Anuttaro. Purisadammasārathi. Satthā Devamanussānam. Buddho Bhagavā’ti.”